

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1541. usque ad annum 1546

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1770

VD18 90118510

§. 19. Lutheri scriptum contra XXXII. Lovaneinsium articulos.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66615](#)

Sec. XVI. quædam antidota opponebantur rova
A.C. 1545. hæresi, quæ in plerisque Sueviæ oppi-
dis erumpebat, atque antiquos Man-
chæorum errores ex parte innovabat.

§. XIX.

*Lutheri scriptum contra XXXII.
Lovaniensium articulos.*

Cochl. p. 311. Pariter Lutherus contra triginta duos
Bossuet. articulos a Lovaniensibus Theolo-
Hist. variat. gis propositos Latino ac Germano fer-
t. I. l. 6. art. 34. *p. 317.* mone edidit septuaginta quinque pro-
positiones, quas ubique divulgari cura-
vit, ibidemque præprimis hæc effutire
ausus est: *Quicquid in Ecclesia Dei doce-
tur sine Dei Verbo, mendacium & impietas
est: si idem vero pro articulis fidei statuitur,
impietas, & hæresis est, cui si quis credit,
Idololatra Diabolum pro Deo colit, hinc
ita concludit, septem esse Sacra menta sine ver-
bo Dei assertur ab hereticis, & idololatria
Lovaniensibus.* Item, doctrina synagoga
Lovaniensium de Baptismate est damnanda,
ut hæretica. Explodenda item est & abo-
minanda doctrina Nestoriorum Lovanien-
sium in usu Eucharistiae, cum sit profana-
tionis, hæresis, idololatriarum plenissima.
Item Missam pro defunctis offerri, hereti-
cum est & blasphemum, insigniterque meni-
tur lerna Lovaniensium, esse a Christo insi-
tutam. Item confutationes Lovaniensium
san-

sanguinariæ & incendiariæ, pertinent ad Sæcul. XVI
 parricidas, non ad eruditionem, quam in A.C. 1545.
 sacris Literis prorsus nullam habent, quem
 quæso articulum hæresis illi consutarent, qui
 ipsi sunt pleni & distenti innumeris hæresi-
 bus, blasphemis & idolatriis? Deinde
 nihil ex Scripturis, sed omnia ex doctrinis
 hominum rustant, vomunt, & cacant in
 Ecclesiam, non suam, sed Dei viventis.
 Item, ritus ordinandi sacrificos Missales, id
 est, Crucifixores Christi, est inordinatio
 Diaboli. Item Matrimonium esse Sacra-
 mentum, sine Vero dicitur, & a Magi-
 stris Nostris in speculo Marcolsi visum est.
 Item, Cacolyca verius est Ecclesia Papæ &
 Magistrorum, Ecclesie Christi sanguina-
 ria, adversatrix & vastatrix.

Cum autem Lutherus, primus hic
 reformationis recens natæ Coriphæus,
 Tigurinos quoque aggrederetur, hinc
 illi vicissim in eum calamos suos acue-
 bant, atque in libello pariter Latine ac
 Germanice conscripto hæc inter cetera
 Luthero objiciebant: *Prophetæ & Apo-*
stoli, Dei gloriæ, non privato honori, non
suæ pertinaciæ & superbiæ studebant: sed
peccatorum salutem quærebant unice: Lu-
therus autem sua querit, pertinax est, in-
solentia nimia effertur, & confesim Satha-
næ tradit, quotquot illius sententiæ non illi-
co subscribere velint, & in omnibus corre-
ptionibus suis plurimum maligni spiritus,
quam

Sæcul. XVI. quam minimum vero amici & paterni ing.
A.C. 1545. nii deprehenditur.

Enimvero nihil magis furiosum, nihilque magis efferum excogitari potest, quam illud scriptum, quod Lutherus hoc anno contra Lovanienses Theologos, nec non adversus Sacramentarios edidit, unde illius etiam Discipuli non nisi pudore suffusi stupenda hujus hæresiarchæ deliria legunt; quippe in Lovanienses inturgens nonnunquam histriponem seu scurram agit, sed modo tanto-pere insulso, atque abjecto id præsttit, ut theses suas miserrimis verborum lusibus replens loco *Facultas* diceret *Vaccultas*, loco *Ecclesia Catholica* Cacolyca Ecclesia, eoquod hisce duobus verbis *Vaccultas* & *Cacolyca* ineptam quamdam allusionem ad vaccas, iniquos & lupos (°) se deprehendisse autumaret. Postea ut consuetudinem, qua Doctores appellari solent *nostri Magistri*, in ludibrium verteret, hinc semper Lovanienenses appellitabat *Nostrollos*, *Magistrilos*, in-

(°) An Lutherus ad verba *iniquos & lupos* alludere voluerit, aliorum judicio relinquimus, qui vero linguam Italicanam calent, haud difficulter spurcam æquivocationem, quam voci *Catholica* per ly *Cacolyca* Lutherus attribuit, sequi poterit.

insulse existimans, quod ridiculis hisce ^{Sæcul. XVI.}
diminutivis a se inventis maximum o- ^{A.C. 1545.}
dium, omniumque contemptum creare
posset. Ita nempe Lutherus humani-
tatis oblitus, omnem adeo pudorem
exuit, ut semetipsum publicæ omnium
irrisioni exponere non erubesceret, dum-
modo omnem vindictæ libidinem in
suos adversarios effrenata petulantia
evomere posset.

Nec modestius egit Lutherus cum
Zwinglianis, quamvis & ipsi quosdam
sectæ suæ articulos adoptassent: cum e-
nim quamdam *Genesis explicationem pu-*
blici juris faceret, ibidem Zwinglium ac
Oecolampodium accensuit Ario & Münn-
zero: Anabaptistas vero contulit cum
idololatris, qui ex propriis suis com-
mentis idola sibi effingunt, eaque negle-
cto Dei verbo adorant. Edidit postmo-
dum Lutherus succinctam fidei confes-
sionem, in qua Zwinglii sectatores in-
fensatos, blasphemos, nullius frugis
homines & damnatos appellavit, simul-
que declaravit, quod pro illis preces
fundere haud amplius liceat: Posthæc
palam professus est, quod cum illis nec
ullum in literis, verbis, vel operibus
commercium habere velit, nisi profi-
teantur, quod Eucharisticus panis sit
verum & naturale Corpus Christi Do-
mini, illudque impii, quin imo ipse

Hist. Eccl. Tom. XXXVIII. Bb etiam

Sæcul. XVI. etiam proditor Judas æque ore sumant
A.C. 1545. ac D. Petrus, ceterique probi fideles.
 Hisce calumniis confidebat, quod tandem finem imposuisset scandalosis interpretationibus Sacramentariorum, qui omnia ad suum sensum detorquebant. Denique declarabat Lutherus, quod omnes pro fanaticis haberet, qui postremæ fidei suæ confessioni subscribere renuerent.

§. XX.

Calvini epistola ad Navarræ Reginam.

Theod. Beza in vita Calv. hoc ann. Inter epist. Calv. ep. 62. **H**aud moderationi calamo utebatur Calvinus contra duos virtutis, pietatisque simulatores, qui re tamen ipsa nil nisi perdit ac dissoluti homines sub disciplinæ sanctioris specie sese in Navarensis Reginæ amicitiam insinuabant, eamque fanaticis suis deliriis fascinabant. Verum forte ambo hi simulatores quadam scribendi ratione magis moderata, nec non argumentis magis solidis sui erroris convinci, ipsa vero Regina ad veritatis semitam reduci potuisset: ast Calvini ferocitas neminem magis docilem reddiderat, Reginam vero magis magisque exasperaverat, quapropter per alios adversus eum questa, ipsamet literas ad illum perscripsit, in quibus adversarii sui vehementiae, ac effrenato

fū-